

Ministrstvo za naravne vire in prostor
Dunajska cesta 48,
1000 LJUBLJANA

VEGOVA 8
1000 LJUBLJANA
SLOVENIJA
+386 1 24 20 670
ZAPS@ZAPS.SI
WWW.ZAPS.SI

ZADEVA PODPORA MSKA NA OSNUTEK KRAJINSKE POLITIKE SLOVENIJE

08. DECEMBER 2025
V LJUBLJANI

Spoštovani,

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije posreduje podporo Matične sekcije krajinskih arhitektov (MSKA) k osnutku Krajinske politike Slovenije, poleg že poslanih pripomb Matične sekcije arhitektov (MSA).

ZAPS bo tudi v nadaljnjih fazah priprave Krajinske politike tvorno sodelovala ter prispevala k usklajenemu in strokovno utemeljenemu oblikovanju dokumenta. Pri tem bomo posebno pozornost namenili interdisciplinarnosti in usklajevanju prispevkov vseh strok, ki soustvarjajo prostor. Verjamemo, da bo tak pristop zagotovil celovit, uravnotežen in evropsko primerljiv okvir upravljanja krajine.

Ob tem se zahvaljujemo za pomemben korak pri oblikovanju dokumenta, ki je ključen za dvig kakovosti načrtovanja, varovanja in upravljanja krajine kot temeljnega dela našega življenjskega prostora.

PODPORA MATIČNE SEKCIJE KRAJINSKIH ARHITEKTOV KRAJINSKI POLITIKI SLOVENIJE:

Krajinski arhitekti, ki delujemo v okviru in s pooblastili ZAPS kot člani Matične sekcije krajinskih arhitektov in Matične sekcije prostorskih načrtovalcev, pozdravljamo osnutek Krajinske politike Slovenije (v nadaljevanju tudi: KP). Dokument razumemo kot logično nadaljevanje prizadevanj stroke v urejanju prostora za dvig kulture urejanja prostora in pomemben prispevek k izboljšanju razmer na področju načrtovanja, varstva in upravljanja krajine v Sloveniji.

IDENT ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

Ob tem ugotavljamo, da se problemi, zaradi katerih se je v preteklosti razvila krajinskoarhitekturna stroka in je bila sprejeta Evropska konvencija o krajini, danes pospešeno zaostrojujejo: delno zaradi podnebnih sprememb in drugih izzivov sodobnega časa, delno pa zato, ker so se pri nas pristojnosti za urejanje prostora v zadnjih desetletjih tako močno razdelile po različnih sektorjih, da jih pogosto ne zmoremo več smiselno povezati in uskladiti, da bi učinkovito podprle delovanje različnih deležnikov – to pa slabi naravno in kulturno vrednost prostora in otežuje kakovostno in vsestransko učinkovito urejanje prostora. V praksi vedno znova opazamo, da v procesih načrtovanja ne zmoremo preseči meja sektorskih ciljev in pogledov, kar je za učinkovito in kakovostno urejanje prostora nujno. Ker sta interdisciplinarnost in povezovanje varstvenih in razvojnih interesov temelja krajinskega načrtovanja in naše strokovne usposobljenosti, nas te razmere močno prizadevajo in vodijo k opozarjanju na nujnost širšega razumevanja prostorskih problemov in tudi uvajanja ustrežnejše kulture sodelovanja pri iskanju optimalnih rešitev.

Objavljeni osnutek KP je po našem mnenju povsem v skladu s predhodnimi prizadevanji za pripravo in sprejem Krajinske politike Slovenije, ki so stekla že pred več kot desetletjem. Nenazadnje je bila Slovenija med prvimi podpisnicami Evropske konvencije o krajini in že novembra 2012 je v organizaciji Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete potekala konferenca Krajinska politika Slovenije, ki jo je spremljala tudi razstava v Hiši arhitekture ZAPS (Krajinska politika Slovenije - Primeri dobre prakse kot izhodišče za oblikovanje krajinske politike Slovenije, november 2012), (<https://zaps.si/dogodek/razstava-krajinska-politika-slovenije/?type=archive/>)

Priprava Krajinske politike kot najširšega okvira za sistematično varstvo in razvoj slovenske krajine med drugim tudi uresničuje enega od ciljev, usmeritev in ukrepov, navedenih v Kulturi prostora in graditve zdaj!, publikaciji, ki je nastala v okviru partnerstva Odgovorno do prostora! v letu 2016, s prvopodpisanim predsednikom ZAPS (https://zaps.si/wp-content/uploads/2021/11/kultura-prostora_web.pdf). Kultura prostora in graditve zdaj! je bila sicer osrednja tema Dneva arhitektov 2016.

Ugotavljamo, da je Osnutek Krajinske politike Slovenije (tudi ob sodelovanju nekaterih članov ZAPS) nastal na podlagi Izhodišč za oblikovanje krajinske politike (Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, IPOP – Inštitut za politike prostora in CIPRA Slovenija, oktober 2019) ter Koncepta krajinske politike Slovenije (publiciralo Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, 2020), izdelanih po naročilu ministrstva, pristojnega za prostor. Oba dokumenta sta nastala v široko odprtem, medsektorskem in vključujočem procesu, poudariti pa je treba tudi, da je interdisciplinarnost vgrajena tako v proces izdelave kot tudi v vsebino Koncepta KP. V teku priprave koncepta so bile organizirane številne delavnice s strokovno in širšo zainteresirano javnostjo ter ključnimi resorji za področje krajine, kar potrjujejo tudi predgovor predsednikov UO DKAS, ki so vodili pripravo in izvedbo obeh projektov (Jože Novak, Luka Javornik in Barbara Kostanjšek) ter nagovori Aleša Prijona kot državnega sekretarja na MOP, dr. Jožeta Podgorška kot predstavnika

MKGP, mag. Petre Culetto kot državne sekretarke na MK, Eve Štravs Podloga kot državne sekretarke na MGRT in tudi Maguelonne Dejeant-Pons (Izvršna sekretarka Evropske konvencije o krajini, Svet Evrope).

Zatem so sledili še drugi dogodki v organizaciji ZAPS in DKAS:

- Predavanje na ZAPS, marec 2020 (<https://zaps.si/dogodek/izhodišca-za-oblikovanje-krajinske-politike/?type=archive>),
- Predavanje na Urbanističnem inštitutu RS: Urejanje krajine – slovenska krajinska politika (<https://zaps.si/dogodek/urejanje-krajine-slovenska-krajinska-politika/>),
- Konferenca v MAO (z mednarodno udeležbo), v organizaciji DKAS: Vse krajine štejejo! K večji kakovosti bivanja s krajinsko politiko, oktober 2019 (<https://zaps.si/dogodek/k-vecji-kakovosti-bivanja-s-krajinsko-politiko/>).

Na omenjenih dogodkih so bili namen, cilji in ukrepi KP podrobno predstavljeni tako domači kot mednarodni strokovni javnosti ter bili brez razlike deležni številnih pohval in priznanj zaradi aktualnosti naslovljene problematike in aktivnega sledenja razvoju stroke. Glede na vse navedeno ocenjujemo, da je Koncept KP Slovenije odprto in premišljeno pripravljen dokument ter zelo potrebna podlaga za pripravo in sprejem KP Slovenije.

Po pregledu Osnutka Krajinske politike Slovenije, javno objavljenem šele dobrih pet let po izidu publikacije Koncept krajinske politike Slovenije, ugotavljamo, da besedilo sledi v izhodišču pripravljenemu konceptu, ki je bil med drugim preverjen v sodelovanju z javnostmi in potrjen tako s strani političnih predstavnikov kot strokovnih delavcev s področja štirih, za razvoj krajine posebej pomembnih sektorjev ter več vidnih predstavnikov različnih drugih dejavnosti in strok. Z veseljem ugotavljamo, da Osnutek KP obenem dodatno izpostavlja tudi vsebine, ki v letu 2020, še niso bile tako zelo aktualne, kot so danes, npr. ukrepe za preprečevanje in obvladovanje posledic podnebnih sprememb in večjo skrb za kakovostno urejanje javnega odprtega prostora v naseljih.

Osnutek Krajinske politike Slovenije je potreben in pričakovan odgovor na kompleksnost razmer v prostoru in problemov, s katerimi se kot družba, stroka in posamezniki, lastniki in uporabniki krajine soočamo zlasti v odnosu med varstvenimi in razvojnimi cilji. Trdno verjamemo, da bo, poznavajoč podobne dokumente v drugih državah, ki so sledile priporočilu Evropske konvencije o krajini in že imajo svojo Krajinsko politiko, tudi v Sloveniji z izvajanjem predlaganih ukrepov mogoče učinkoviteje premoščati številne aktualne težave v medsektorskem usklajevanju na različnih ravneh in da bo tudi omogočeno njihovo sinergijsko delovanje. Zato pričakujemo, da bo sprejetje Krajinske politike Slovenije vodilo v dviganje standardov načrtovanja in upravljanja krajine, da bo podprlo sodobno varstvo in razvoj krajine in spodbudilo učinkovitejše naslavljanje sodobnih izzivov v urejanju prostora nasploh. K takšnemu delovanju nas kot člane ZAPS, ki ima med svojimi nalogami tudi skrb za kakovostno urejanje prostora, zavezujejo naša zakonodaja na

področju urejanja prostora in varstva okolja, Evropska konvencija o krajini, pa tudi zaveza strokovnosti, ozaveščenosti in strokovni etiki.

V želji, da se Krajinska politika Slovenije sprejme in uveljavi v čim krajšem času, vas lepo pozdravljamo.

VEGOVA 8
1000 LJUBLJANA
SLOVENIJA
+386 1 24 20 670
ZAPS@ZAPS.SI
WWW.ZAPS.SI

Matična sekcija krajinskih arhitektov
Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije

Lepo vas pozdravljamo,

Pripravil:

Jure Henigsman,
mag. inž. arh.,
Komisar za gradbeno
zakonodajo

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Henigsman', written over the printed name.

Zbornica za arhitekturo
in prostor Slovenije:

Jernej Prijon
univ. dipl. inž. arh.
Predsednik

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Prijon', written over the printed name.

Poslano:

- naslovnik
- spletna stran ZAPS
- spis.